

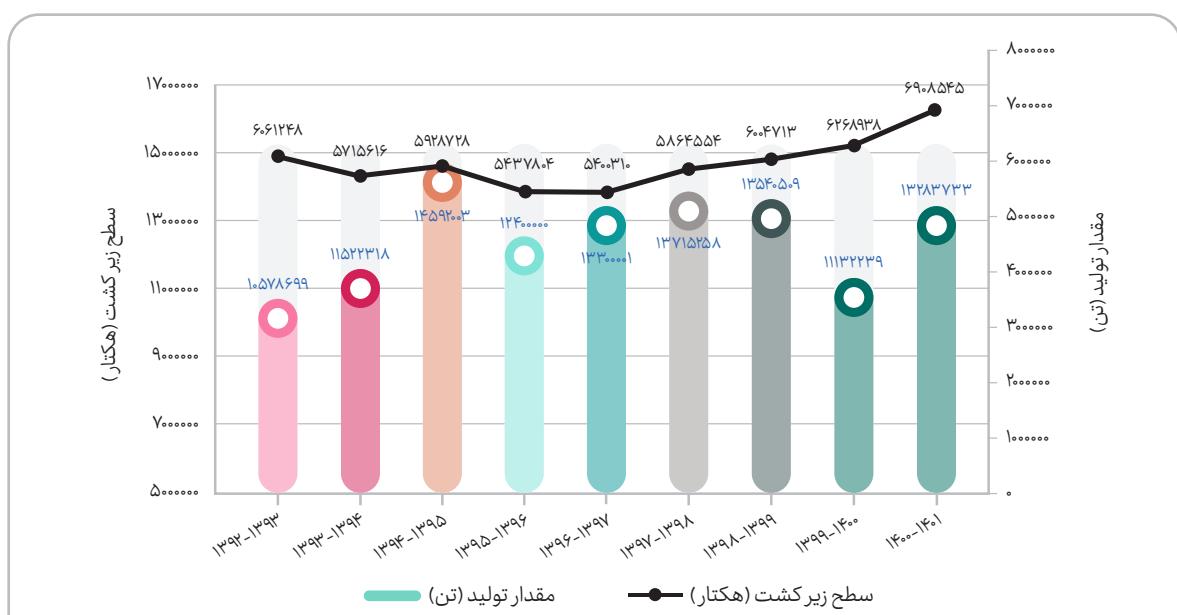

اصلاح استاندارد ملی روش اندازه‌گیری افت گندم در مراکز خرید

موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی^۱

۶ بیان مسئله

سنجه عادلانه میزان افت گندم در مراکز خرید، از دغدغه های همیشگی دولت برای ایجاد اطمینان خاطر کشاورزان از خرید گندم می باشد. در واقع یکی از مهمترین موضوعات مورد توجه در خرید گندم توسط مراکز خرید، استفاده از الک مناسب برای تعیین میزان

شکل ۱) سطح زیر کشت و تولید گندم کشور در سالهای ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۰

۱- حمیدرضا گازر، فربنا نقی پور، جبریل تقی نژادگیگلو، جعفر حبیبی اصل، محمدعلی رستمی، علی رشاد صدقی، محمد حسین رزاقی، سعید طریف نشاط، زین العابدین امید مهر، محمدرضا بختیاری، هرمز اسدی، افشین ایوانی، امیدرضا روستاپور، الیاس دهقان، سعیده باقرالهاشمی، اکبر یونسی، مریم مرتضی قلی، سمانه شاعری افشار، آیدین حمیدی، سهراب سهرابی، فریاز دستمالچی، و امیر منصوری آلام

افت محصول به هنگام خرید گندم از کشاورز است. عدم کفایت الکهای قدیمی مورد استفاده در تعیین افت گندم محل مناقشه بین کشاورزان و کارخانه‌های آرد می‌باشد. لذا معرفی الکهای مناسب می‌تواند باعث رفع این معضل و جلوگیری از تضییع حقوق کشاورزان در مراکز خرید گندم گردد.

۶ معرفی دستاورد

طی یک تحقیق با ارزیابی چند الک جداساز مشخص شد که الک جدا ساز کشیده با مشبندی 17×20 میلیمتر می‌تواند الک مناسبی برای تعیین افت گندم‌های آبی و دیم در مراکز خرید گندم کشور باشد. با استفاده از این الک افت مفید بدست آمده در حدود قابل قبولی برای کشاورزان و مراکز خرید گندم بود و متوسط مقدار آن در گندم‌های آبی و دیم به ترتیب حدود $1/5$ و $2/4$ درصد بدست آمد و گندم‌های غربال شده دارای کیفیت مناسب بودند. در واقع نتایج کیفی نشان داد که این الک نسبت به الک‌های قبلی توانایی بهتری در جداسازی افت مفید به خصوص دانه‌های شکسته و آسیب دیده دارد.

۷ فرایند تجاری‌سازی دستاورد

طبق نتایج حاصله، کاربرد الک جدا ساز با مشبندی 17×20 میلیمتر برای جدا سازی ناخالصی گندم به عنوان یک مبنای برای تعیین افت مفید در مراکز خرید گندم کشور تعریف شد و بر اساس آن استاندارد ملی شماره 3003 با عنوان "غلات و فرآورده‌های آن-روشن تعیین میزان افت گندم" نیز اصلاح گردید.

۸ پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

۱ اصلاح استاندارد ملی روش اندازه‌گیری افت گندم

۲

۳ کاهش $3/58$ درصد افت مفید و در مقایسه با بکارگیری الک 20×2 میلیمتر

۴

۵ حداقل کاهش (17 درصد) در قیمت گندم خریداری شده و جلوگیری از ضرر و زیان کشاورزان

۶